

SITUAȚIA ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A LOCUITORILOR DIN PISCANI, OGLINDITĂ ÎN CATAGRAFIA DIN ANUL 1838.

TEODOR DINA*

Scurt istoric al satului. Vatră de istorie multiseculară, localitatea Piscani, județul Argeș, este așezată în partea de sud a văii Râului Doamnei, la 13 km nord-est de municipiul Pitești și la 39 km sud-vest de municipiul Câmpulung. Numele satului, Piscani, provine de la Piscul care străjuia falnic până prin anii '50 ai secolului al XX-lea în partea de sud-vest a satului.

Examinarea atentă a cadrului geografic al localității Piscani dovedește că aici, la interferența dintre cele două râuri care încadrează localitatea (Râul Doamnei și Râul Târgului) au existat din timpuri străvechi condiții naturale optime dezvoltării vieții umane.

Solul prielnic pentru agricultură, format în cea mai mare parte din aluviunile celor două râuri amintite, lunca destul de bogată în vegetație, pentru creșterea animalelor mari și mici, precum și pădurea din apropiere, care oferea adăpost sigur în caz de primejdie, sunt indici care atestă afirmația bazată pe logică. În timpul stăpânirii romane în Dacia (106-275 d. Cr.) județul Muscel (desființat în anul 1950), împreună cu întreaga Muntenie și sudul Moldovei, au făcut parte din provincia romană Moesia, desfășurându-se și aici, în această zonă, procesul de romanizare a populației geto-dace.

Castrul roman de la „Podul Belului”, ca și cele câteva posturi de observare descoperite în zona satului Piscani, de-a lungul „Limesului Transalutan”, confirmă pe deplin stăpânirea romană pe aceste locuri.

Lipsa izvoarelor istorice nu ne permite să urmărim evoluția „satului” Piscani în perioada de migrație a popoarelor „rătăcitoare” ci doar să prezumăm că procesul de conviețuire a populației autohtone cu acestea nu a fost întrerupt, deși o parte însemnată a locuitorilor a luat „calea codrului” constituind o nouă vatră de sat în străfundurile ludei, de unde au fost readuși „la linie” abia în perioada Regulamentului organic.

Prima atestare documentară a satului, în epoca medievală, este consemnată în zăpisul datat înainte de 6 iulie 1526, prin care monahia Magdalina din Corbi dăruiește lui Gânștea cel Bătrân un loc de casă în Micești, printre martori aflându-se și Alăman din Piscani¹.

Următorul document de atestare certă a satului Piscani, din data de 29 decembrie 1532, este un hrisov domnesc emis de cancelaria domnitorului Vlad Vintilă

* Piscani, com. Dărmănești, jud. Argeș.

¹ *Documenta Romaniae Historica*, B. Țara Românească, vol. III, p. 40.

(1532-1535) prin care întărește lui Vlaicu clucer și fraților săi, Mihnea stolnic și Badea slujer, stăpânirea asupra unor sate, părți de sate, siliști, mori, vii etc. printre care și o parte însemnată din satul Piscani: „...Și din Piscani, jumătate, iar din a doua parte (a satului n. n.) a șasea parte, fiindcă a cumpărat-o jupan Vlaicu cu frații lui de la Arfa, partea lui toată, cu 2.400 de aspri. Și partea lui Negre, toată, (vezi, satul Negreni, n. n.) căci au cumpărat-o de la Dragomir, fiul lui Negre cu 2- 600 aspri ...”².

Analizând conținutul documentului din 29 decembrie 1532 se poate constata că la această dată procesul de diferențiere socială în rândul locuitorilor piscăneni era deja încheiat. Existau în sat boieri (mai mari sau mai mici), existau moșneni cu proprietăți funciare de care dispuneau liber, dar existau și rumâni, adică țărani fără proprietăți, dependenți de stăpânii de moșii, fie ei boieri sau moșneni.

Intrată în stăpânirea lui Vlaicu clucer și a fraților săi (mai târziu în stăpânirea Mănăstirii Valea-Țițești, Argeș) această jumătate a satului Piscani, „...Și din a doua parte, a șasea parte, foștii moșneni vânzători au intrat în dependența boierilor Vlăiculești, devenind rumâni“, fiindcă moșia se vindea împreună cu cei care trebuiau s-o muncească.

Rumânii primeau de la boier un loc pentru casă (în cazul în care nu-l aveau) precum și pământ pentru arătură și fânețe (în folosință), pentru care trebuiau să presteze muncă „la curte“ după înțelegere cu stăpânul, și să dea dijma din recolta obținută.

Moșnenii piscăneni, spre deosebire de confracții lor din partea de est a satului, căzuți în dependența boierilor Vlăiculești și ajunși în stare de „rumânie“, aveau o situație mai bună decât a acestora, având proprietăți funciare și fiind liberi. Din păcate, și ei sufereau îngrozitor din cauza birului excesiv de mare, precum și a altor obligații față de domnie.

O cauză de ruinare a lor a fost, fără îndoială, birul excesiv de mare la care erau supuși. În anul 1558, în timpul domniei lui Mircea Ciobanul, birul plătit anual de un sat oarecare (Piscani, de exemplu) era egal cu valoarea satului respectiv, iar la sfârșitul secolului al XVI-lea, în timpul domniei lui Mihai Viteazul (1593-1601) birul ajunsese la fabuloasa sumă de 3.450.000 galbeni, echivalentul a circa 700 de sate valoarea medie a unui sat fiind, deci, 4.930 galbeni³.

Fiind în sat, în medie, 30 de familii de contribuabili, revenea câte 165 de galbeni de fiecare familie, o sumă enormă pe care țăranii nu puteau întotdeauna să o plătească. Tocmai de aceea multe familii de moșneni, chiar multe sate întregi, s-au vândut și multe gospodării țărănești s-au ruinat, fiindcă proprietarii au sărăcit, devenind rumâni.

Cu multă greutate o parte (numai) din moșnenii piscăneni au reușit să-și păstreze proprietățile (ocinile) în cadrul unei obști, bine structurate, până la mijlocul secolului al XVIII-lea reprezentanții lor fiind deseori în judecată, până la înaltul Divan, pentru hotarele amenințate de puternicul lor vecin, mănăstirea Valea beneficiară a averilor lui Vlaicu Piscanul.

Legea instituită de domnitorul Constantin Mavrocordat la 5 august 1746, cu privire la desființarea „rumâniei“, lege menită să limiteze obligațiile rumânilor față de stăpânii de moșii și să stopeze o serie de abuzuri ale acestora față de țăranii lipsiți de

² *Documente privind istoria României*, B, Sec. XVI, vol. II, p. 115.

³ *Istoria Românilor*, manual pentru clasa a XI-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, p. 269.

pământ pentru agricultură, a avut și la Piscani un efect negativ pentru moșnenii locali, lipsiți acum de brațe de muncă la discreție, determinându-i ca în scurt timp (1759) să desființeze obștea tradițională împărțind-o în „funii disparate” după „moșul” fiecăruia.

Desființarea „rumâniei” ivită din necesitatea scoaterii țăranilor de sub arbitrajul boieresc care, fie le provoca fuga de pe moșii, fie sustragerea de la plata birului către stat și a altor obligații, a avut o înrăurire puternică în toată țara, rumânii devenind clăcași.

Deși liberi „numai cu capetele”, fără pământ, care rămânea în continuare al boierilor sau al mănăstirilor, clăcașii aveau o situație mai bună decât în trecut obligațiile lor față de stăpânii de moșii fiind limitate numai la un număr de zile/clacă pe an (6-12 zile) și la dijma din produse, de obicei a zecea parte pentru proprietar.

La rândul lor stăpânii de moșii, fie ei boieri sau moșneni, aveau obligația să asigure clăcașilor de pe moșie cămin pentru casă și grădină, în vatra satului, și câte 2-3 pogoane pământ pentru arătură și fânețe în folosință.

Începutul secolului al XIX-lea a marcat, în domeniul relațiilor de tip feudal, fenomenul creșterii marii proprietăți, specific regimului fanariot.

Pentru a-și asigura sprijinul clasei dominante, în special al boierilor veniți din Fanar (Turcia) cu diverse atribuții pe lângă domnie, uneori în calitate de creditori financiari, domnitorii fanarioți Ion Gheorghe Caragea și Alexandru Șutu le acordă acestora dreptul de a cumpăra moșii în Țara Românească, precum și alte privilegii, în detrimentul boierilor pământeni, nu întotdeauna loiali regimului fanariot.

Se remarcă în acea perioadă a ultimelor domnii fanariote (1812-1821) boierul Ștefan Belu, originar din Macedonia, venit în Țara Românească la începutul secolului al XIX-lea. Profitând de haosul care domnea în administrație și cu sprijinul domnitorului Caragea, el ajunge în scurt timp beneficiarul celor mai înalte funcții oficiale în aparatul de stat, „cumpărând” zeci de moșii pentru numeroasa lui familie, multe dintre acestea în cuprinsul fostului județ Muscel.

La Piscani, în calitate de cumpărător al unei însemnate părți din moșia satului, proprietatea moșnenilor locali, îl găsim menționat la 16 martie 1816⁴.

În numai câțiva ani (după 1816) cea mai mare parte din moșia Piscanilor (cea a Negrenilor, în întregime) a intrat în stăpânirea puternicului boier fanariot.

Nici vatra satului nu a rămas independentă de influența lui Ștefan Belu. Micile proprietăți intravilane (căminuri pentru casă și grădină) au fost redistribuite clăcașilor de pe moșia sa (unii dintre ei din afara localității) partea de sud-vest a satului Piscani luând denumirea de „Linia Belului”, după numele stăpânului.

Pentru lucrul pământului, având în vedere situația demografică a satului după catastrofa „ciumă a lui Caragea” din 1814, când numărul populației scăzuse la mai puțin de jumătate, boierul Ștefan Belu, ca și ceilalți mari proprietari de moșii în Piscani, respectiv mănăstirea Valea și boierul Mihai Popescu, au adus clăcași străini de localitate oferindu-le condiții de viață destul de bune, facilitând stabilirea lor în satul Piscani. Așa se explică faptul că numărul familiilor din sat a crescut în numai 17 ani (1814-1831) de la 30 la 72, ajungând în anul 1838, când au fost adăugate și cele 35 de

⁴ Arhivele Naționale Centrale (A. N. C.), Manuscrise, nr. 683, fila 91, Condica de moșii Ștefan Belu, 1817. Copia în colecția autorului.

familiei de țigani, la 107 familii, câte sunt menționate nominal în Catagrafia din acest an.

La data întocmirii catagrafiei (ianuarie 1838), satul Piscani făcea parte din plasa Râurilor, județul Muscel. La acea dată procesul de „unificare” a celor două părți de sat, respectiv „Piscanii de jos, ai luncii” și „Piscanii de sus, ai ludei” era aproape încheiat, partea de est a satului fiind readusă „la linie” după mai multe sute de ani³.

„... Căci această siliște (sectorul Linia Mănăstirii, n. n.) s-a făcut de la începerea alinierii satelor încoace, pentru care este și poruncă în cancelaria satului (...) iar siliștea veche a fost de la biserica cea veche și casele Vlaicului, spre răsărit, pe coasta ce-i zice a luzii, unde se mai vad încă pomii, meri, peri și nuci din vechime...”⁴.

Sub aspect demografic, situația din anul 1838 se prezintă astfel: coexistau în sat 107 familii mixte, de români și țigani, cu o populație de 449 persoane, din care: 217 bărbați și 232 femei⁵.

Numărul familiilor de români era de 75, cu o populație mixtă de 292 persoane, iar numărul familiilor de țigani era de 32, cu o populație de 157 persoane de ambele sexe. Toate aceste familii locuiau în: 60 de case din lați, 3 case din lemn masiv (blojdini), 50 de case din gard (nuiele lipite cu pământ) și în 7 bordeie. Un total deci de 120 de locuințe⁶.

Situația contribuabililor din Piscani, în anul 1838, înregistrează 55 de persoane „capi de familie”, cunoscuți sub denumirea de birnici și 20 de persoane, tot capi de familie, scutiți (nebirnici) printre care un „holtei” de 15 ani și 7 (șapte) văduve. Familiile de țigani „ai statului, aurari” având un statut special, nu erau birnice, situație constatată și în satele vecine, Racovița și Colibași⁷.

În anul 1831 satul Piscani avea 59 de familii „birnice” care plăteau suma de 885 lei (deci, câte 15 lei de familie) iar în anul 1832 suma s-a dublat, la 1770 lei⁸.

Contribuabilii fiscali datorau statului „capitația” de 30 lei pe an, prestația în muncă și rechiziții cu care și căruțe, la repararea drumurilor și a podurilor, plata dorobanților etc., iar în cadrul obștii (satului, comunei) contribuiau la plata preoților, învățătorului, a logofătului (primarului) la „cutia satului”, în afara obligațiilor față de stăpânul moșiei, câte 12-14 zile clacă pe an, două transporturi de lemne aduse din pădure și cărate „la curte” precum și dijma din produsele obținute.

Sub aspect social existau în Piscani două familii de moșneni, (Safta Pisanca I și ginerele său Mihai Gubavu-Trețeș) și 105 familii de clăcași, pe cele 4 (patru) moșii existente: cea a lui Alexandru Belu, a mănăstirii Valea (fostă a boierilor Vlăculești), a vistierului Mihai Popescu și cea a moșnenilor, respectiv Safta Pisanca reminescentă a vechilor familii de moșneni care nu își vânduseră „ocinile” lui Vlaicu clucer și fraților săi în secolul al XVI-lea.

Preocupările locuitorilor piscăneni în timpul Catagrafiei din 1838 erau legate aproape în totalitate de agricultură și creșterea vitelor, ocupații tradiționale în această

³ Partea de sat cumpărată de Vlaicu clucer în secolul al XVI-lea, intrată în stăpânirea mănăstirii Valea.

⁴ A. N. C., Mănăstirea Valea, XIV/IV, documentul din 28 noiembrie 1852.

⁵ A. N. C., Catagrafia Muscel, nr. 55, fila 117-123.

⁶ A. N. C., (inv. 314) M. A. I., dos. 5/1839, file 3,27,33 și 49.

⁷ Gheorghe Săvulescu, *Comuna Colibași, file de istorie*, Pitești, 1972, p. 106-115, 116-124 și 184-196.

⁸ A. N. C., manuscrisul nr. 838, fila 41.

zonă, determinate de existența terenurilor fertile pentru agricultură, a livezilor din Dealul Iudei, a fânețelor și pădurilor*.

În acest sens catagrafia consemnează: 269 pogoane lucrate, 19 cai, 117 boi, 71 vaci, 100 oi, 59 capre, 96 porci, 3 stupi, 6.627 pruni, 2 duzi, 75 pomi diferiți: meri, peri, nucii.

Meșteșugurile și celelalte ocupații casnice erau legate nemijlocit de necesitățile vieții. Remarcăm existența a 56 plugari, 3 morari, 2 fierari, 1 căldărar, 2 lăutari, 1 moșnean „cu speculație” și 2 patentari cls. III (frații Ion și Constantin Voinea).

Succinta analiză a datelor furnizate de Catagrafia din 1838 relevă modesta varietate a ocupațiilor locuitorilor din Piscani în acea perioadă, ponderea acestora fiind agricultura și creșterea vitelor.

Catagrafia populației pe anul 1838.

Satul Piscani, plasa Râurilor, județul Muscel.

1. Niță sin* Neagoe, 28 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Tița soție, 25 ani; Ion, 2 ani, Maria, 5 ani; pogoane (lucrate, n. n.) 1 arătură, 1 vacă, 1 porc, 100 pruni, 2 duzi.
2. Ion Stanciu, 60 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Maria soție, 55 ani; Dobre, 11 ani, Stanca, 20, Ilinca, 8, Maria, 5 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 4 porci, 5 pruni, 2 pomi.
3. Gheorghe Stanciu, 55 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ana soție, 35 ani; Lixandru fiu, 15 ani, Ioana, 18, Măria, 8, Smaranda, 5, Dumitra, 4 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 1 bou, 1 vacă, 3 porci, 100 pruni, 2 pomi.
4. Nicolae Crăcan, 70 ani, român, însurat, clăcaș, plugar; Dobra soție, 70 ani; Nicolae fiu, 24 ani, Ioana fiică, 18 ani; pogoane: 1 arătură.
5. Tudor sin Ion, 43 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar, Despa soție, 40 ani; Ion fiu, 10 ani, Gheorghe, 3, Smaranda, 16, Maria, 6 ani; pogoane: 1 arătură, 2 boi, 1 vacă, 1 porc, 50 pruni.
6. Nicolae zet Ion, 46 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Stana soție, 35 ani; Dumitru fiu, 4 ani; pogoane: 3 arătură, 2 boi, 1 vacă, 3 oi, 2 porci, 60 pruni.
7. Sandu sin Dumitrașcu, 60 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, morar; Cârstina soție, 58 ani; Marin fiu, 9 ani, Voica fiică, 13 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci.
8. Ion sin Sandu, 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Tinca soție, 20 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 30 pruni.
9. Dumitru sin Ion, 40 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Maria soție, 50 ani; Gheorghe fiu, 10 ani, Ioana, 20, Anca, 15 ani; pogoane: 3 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci, 50 pruni.

* Pentru trădarea domnitorilor Vlad Vintilă și Radu Paisie, în domniile cărora fusese mare logofăt, Vlaicu Piscanul a fost comparat cu Iuda Iscarioteanu, „Vânzătorul Domnului”. Toate denumirile locale, „Locul Iudei”, „Dealul Iudei” etc. sunt datorate acestui personaj.

* Cuvinte slave: sin = fiu, fiul lui; zet = ginerele lui.

10. **Gheorghe sin Oprea**, 38 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ilinca soție, 45 ani; Gheorghe fiu, 15 ani, Ion, 10 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 100 pruni, 1 pom.
11. **Banu sin Gheorghe**, 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Stana soție, 22 ani; Ion fiu, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 cal, 3 porci, 40 pruni, 5 pomi.
12. **Din sin Gheorghe**, 22 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ioana soție, 23 ani; Maria, 60 ani, mama lui Gheorghe; pogoane: 1 arătură, 1 bou, 1 vacă, 1 porc, 20 pruni.
13. **Iacov sin Ion**, 65 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Stanca soție, 60 ani; Dumitru, 13 ani, Neagoe (Negoiță, n. n.), 10 ani, Preda fiică, 8 ani, Maria, 6 ani, Smaranda, 3 ani, Ion fiu, 16 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 3 porci, 10 capre, 105 pruni.
14. **Ghiță sin Radu***, 45 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Smaranda soție, 45 ani; Dumitru fiu, 6 ani, Ion, 3 ani, Stanca, 15 ani; pogoane: 3 arătură, 2 fânețe, 1 cal, 2 boi, 4 capre, 2 porci, 1 stup, 200 pruni.
15. **Dobre zet Stan**, 85 ani, român, însurat, clăcaș, plugar; Maria soție, 60 ani; Ilinca fiică, 18 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 8 oi, 100 pruni.
16. **Ion sin Dobre**, 21 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Bălașa soție, 20 ani; 1 vacă.
17. **Matei sin Vasile**, 33 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Stanca soție, 30 ani; Simion fiu, 4 ani, Neagoe, 3, Dumitru, 1 an; pogoane: 1 arătură, 2 boi, 1 vacă, 1 porc, 20 pruni.
18. **Marin sin Radu**, 40 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Voica soție, 39 ani; Radu fiu, 4 ani, Gheorghe, 2 ani; pogoane: 3 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci, 70 pruni.
19. **Maria lui Vasile**, 80 ani, româncă, văduvă, clăcaș; Gheorghe fiu, 18 ani; pogoane: 3 arătură, 2 boi, 6 capre, 2 porci, 20 pruni.
20. **Minea sin Radu**, 45 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, dulgher; Anca soție, 48 ani; Tudor fiu, 18 ani, Ion, 12, Oprea, 10, Mihai, 8, Marin, 6 ani, Floarea fiică, 4 ani, Maria, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 1 bou, 1 vacă, 2 oi, 2 porci, 50 pruni.
21. **Niță sin Din Boncea**, 25 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Dospina soție, 23 ani; Ion fiu, 4 ani, Sanda fiica, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, o vacă, 1 porc, 200 pruni, 2 pomi.
22. **Sanda lui Neagoe**, 38 ani, româncă, văduvă, clăcaș; Matei fiu, 9 ani, Ion 7 ani, Ioana, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 oi, 1 porc, 100 pruni.
23. **Bucur sin Ion**, 48 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Anca soție, 45 ani; Gheorghe fiu, 8 ani, Ilinca fiica, 10 ani; pogoane: 2 arătură, 2 fânețe, 1 cal, 1 bou, 1 vacă, 5 oi.
24. **Din sin Dumitru**, 38 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Zamfira soție, 35 ani; Ana fiică, 12 ani, Maria, 8 ani, Ilinca, 6 ani, Safta, 4 ani, Anca, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 2 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 1 porc, 2 stupi, 100 pruni.

* Ghiță sin Radu, „bolnav, surpat“ (bolnav de hernie).

25. **Gheorghe sin Dumitru**, 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Safta soție, 18 ani; Nicolae fiu, de o lună; pogoane 1 arătură, 1 vacă, 30 pruni.
26. **Niță sin Stan**, 38 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Tița soție, 28 ani; Gheorghe fiu, 2 ani¹¹, Casandra, 6 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 1 vacă, 2 porci, 50 pruni, 2 pomi.
27. **Mihai sin Radu**, 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Maria soție, 20 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 1 vacă, 2 porci, 50 pruni, 2 pomi.
28. **Radu sin Pană**, 75 ani, român, însurat, clăcaș, lăutar; Neacșa soție, 55 ani; Părvu fiu, 8 ani, Voica fiică 16, Uta 13 ani; pogoane: 2 arătură, 1 vacă, 2 porci, 50 pruni.
29. **Gheorghe sin Neagoe**, 50 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Tița soție, 50 ani; pogoane: 1 arătură, 1 vacă, 100 pruni, 4 pomi.
30. **Nicolae sin Din**, 22 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ioana soție, 20 ani; Dinu fiu, 2 ani, Maria fiică, 1 an, Nicuța, 68 ani, mama lui Nicolae; pogoane: 2 arătură, 2 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci, 1 pom.
31. **Constantin sin Gheorghe**, 38 ani, român, însurat, fiu de mazil; Maria soție, 39 ani; Rada fiică, 6 ani, Stanca 4, Oprea (fată) 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 1 vacă.
32. **Floarea Scărlătoaia**, 80 ani, româncă, văduvă, clăcaș; Ion fiu, 20 ani, prost, găngav; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 6 capre, 4 porci.
33. **Nică sin Ion**, 20 ani, român, însurat; Ilina soție, 20 ani, proști, nevolnici – cerșetori.
34. **Irimia sin Dobrin**, 45 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Voica soție, 40 ani; Ioana fiică, 1 an; pogoane: 2 arătură, 2 fânețe, 1 bou, 200 pruni.
35. **Mihai Pațangel**, 40 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Lița soție, 30 ani; Arsina fiică, 12 ani, Ana, 8 ani, Smaranda, 3 ani; pogoane: 1 arătură, 2 fânețe, 100 pruni, 6 pomi.
36. **Pătru sin Dumitru**, 30 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ana soție, 40 ani; Nițu fiu, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 vacă, 50 pruni.
37. **Ion Berbeleanu**, 25 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, morar; Smaranda soție, 28 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi.
38. **Niță Filotan**, 28 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ilina soție 23 ani; Bălașa fiică, 4 ani, Maria, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 100 pruni.
39. **Tudor sin Gheorghe**, 40 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Chira soție, 35 ani; Maria fiică, 4 ani; pogoane 2 arătură.
40. **Nedelea lui Ion**, 25 ani, româncă, văduvă, clăcaș; Dospina fiică, 4 ani, Smaranda, 1 an; pogoane 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 50 pruni.
41. **Ion Făcăleț**, 40 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Rada soție, 28 ani; Ion fiu, 8 ani, Sandu, 4 ani, Dospina, 1 an; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 14 pruni.
42. **Ghiță sin Niță**, 15 ani, român, holtei (flăcău, n. n.) clăcaș, plugar; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 50 pruni.

¹¹ Viitorul învățător Gheorghe Toroncea (1860-1874).

43. **Ion Văleanu**, 80 ani, român, văduv, cu patimă de gălbinare; Părvu fiu, 15 ani, Stanca fiică, 12 ani; pogoane: 3 arătură, 2 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci, 50 pruni, 2 pomi.
44. **Dincă sin Constantin**, 22 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Nița soție, 25 ani; Gheorghe brat Dincă (fratele lui, n. n.), 12 ani, Andrei, ipac (idem n. n.) 5 ani, Florea ipac, 2 ani, Nița (fată) ipac, 15 ani; pogoane 3 arătură, 2 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 100 pruni.
45. **Constantin Moraru**, 50 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, morar; Maria soție 50 ani; Nicolae fiu, 12 ani, Ion, 15, Zinca, 18, Zamfira, 6 ani; pogoane: 3 arătură, 3 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 1 porc, 60 pruni, 2 pomi.
46. **Ghiță sin Din**, 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ilinca soție 22 ani; Anca fiică, 1 an, Gheorghe brat Ghiță, 6 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci, 60 pruni.
47. **Matei zet Boncea**, 28 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Voica soție 20 ani; Maria fiică, 6 ani, Floarea 5, Ioana 2 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 1 porc, 30 pruni.
48. **Din sin Stanciu**, 80 ani, român, însurat, clăcaș, plugar; Dumitra soție, 80 ani; Maria, 18, Ioana, 15 ani; pogoane: 3 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 2 porci, 108 pruni.
49. **Ion sin Boncea**, 26 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Maria soție, 28 ani; Neagoe fiu, 9 ani, Dumitru, 5, Ion, 1 an; pogoane: 3 arătură, 2 fânețe, 1 bou, 1 vacă, 2 porci, 100 pruni.
50. **Nicolae sin Din**, (Boncea, n. n.) 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Dobra soție, 20 ani; Ioana fiică, 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 vacă, 1 porc, 60 pruni.
51. **Tudor sin Radu**, 20 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Safta soție, 20 ani; Stanca fiică, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 vacă, 2 porci.
52. **Volcu sin Oprea**, 23 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Dina soție, 25 ani; Marghioala fiică, 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 vacă, 1 porc 20 pruni.
53. **Mirică sin Radu**, 30 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Maria soție, 25 ani; Nicolae fiu, 6 ani, Eftimie, 3 ani, Tudorache, 1 an; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 1 cal, 1 vacă, 50 pruni.
54. **Radu sin Stanciu**, 90 ani, român, însurat, iertat de bir, clăcaș, surpat de 20 de ani; Maria soție, 88 ani; pogoane: 1 arătură, 50 pruni.
55. **Radu sin Radu**, 88 ani, român, văduv, clăcaș, plugar; Dumitru fiu, 18 ani, Stancu fiu, 15 ani, Gheorghe, 9, Maria, 20, Dobra, 13 ani; pogoane: 3 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 5 oi, 150 pruni.
56. **Nița sin Ion Țugui**,¹² 38 ani, român, însurat, birnic, clăcaș; Dumitra soție, 30 ani; Ilinca fiică, 10 ani; Lazăr fiu, 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 1 vacă, 1 porc, 20 pruni.
57. **Sandu sin Tudorache**, 20 ani, român, însurat, ciung de o mână, clăcaș, plugar; Dumitra soție, 45 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 200 pruni.

¹² Strămoș al neamului Lăzărescu.

58. **Tudor Voinea**, 25 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Joița soție, 25 ani; Cristina fiică, 3 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 6 porci, 100 pruni, 4 pomi.
59. **Radu sin Radu Boncea**, 40 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Ioana soție, 40 ani; Toader fiu, 14 ani,¹³ Costache, 9, Ion, 2, Marin, 1 an, Safta fiică, 12, Ioana, 6 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 1 bou, 1 vacă, 3 porci, 50 pruni.
60. **Oprea sin Dincă**, 23 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Anca soție, 20 ani; Ion fiu, 4 ani, Sultana fiică, 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 vacă.
61. **Mihai zet Gheorghe**¹⁴, 20 ani, român, însurat, fiu de mazil, moșnean, cu speculație (!); Safta soție, 20 ani; Constantin fiu, 1 an; pogoane: 3 arătură, 3 fânețe, 1 cal, 2 boi, 1 vacă, 2 capre, 3 porci, 18 pomi, 600 pruni.
62. **Ion sin Ion (Voinea, n. n.)**, 45 ani, român, însurat, patentar cl. III, clăcaș, plugar; Sultana soție, 45 ani; Ion fiu, 12 ani, Ghiță fiu, 6 ani, Despina fiică, 9 ani; pogoane: 3 arătură, 3 fânețe, 2 cai, 4 boi, 2 vaci, 4 oi, 10 capre, 7 porci, 100 pruni.
63. **Constantin sin Ion (Voinea, n. n.)** 37 ani, român, însurat, clăcaș, patentar cl. III, plugar; Maria soție, 30 ani; Simion fiu, 8 ani; pogoane: 3 arătură, 3 fânețe, 4 cai, 2 boi, 1 vacă, 60 oi, 16 capre, 8 porci, 150 pruni.
64. **Popa Preda**, 50 ani, român, însurat, scutit de bir; Preoteasa Bălașa, 45 ani; Șerban fiu, 12 ani, Neagoe, 9, Simion, 6, Dumitru, 3 ani; pogoane: 3 arătură, 3 fânețe, 3 cai, 4 boi, 1 vacă, 1000 pruni, 4 pomi.
65. **Ion sin Nicolae**, 38 ani, român, însurat, dascăl, scutit de bir; Ioana soție, 38 ani; Șerban fiu, 10 ani, Preda fiică, 15 ani; pogoane: 3 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 10 oi, 1 porc, 200 pruni, 3 pomi.
66. **Stancu Heroiu** 98 ani, român, (moșnean, n. n.) asidot¹⁵; Dumitra soție, 60 ani; pogoane: 3 arătură, 3 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 300 pruni, 1 (răzor) cu vie.
67. **Neagoe Rotarul**, 80 ani, român, însurat, iertat (de bir), clăcaș; Dobra soție, 80 ani; pogoane: 1 arătură, 50 pruni.
68. **Ion Țugui**, 90 ani, român, însurat, iertat (de bir) clăcaș, Ioana soție, 70 ani; pogoane: 1 arătură, 1 vacă.
69. **Stanca vnuc (= nepot) Pantăsolu**, româncă, văduvă, clăcaș; Mihai fiu, 8 ani, Ion, 4 ani; pogoane: 1 arătură, 1 vacă.
70. **Ghiță sin Radu**, 25 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Luța soție, 20 ani; pogoane: 2 arătură, 150 pruni, 5 pomi.
71. **Nița lui Din**, 50 ani, româncă, văduvă, birnic, clăcaș; Tudor fiu, 15 ani; pogoane: 1 arătură.
72. **Gheorghe sin Constantin**, 28 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Maria soție, 20 ani; 1 vacă.
73. **Marin sin Radu**, 25 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Zamfira soție, 25 ani; Dinu fiu, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 1 vacă, 50 pruni.

¹¹ Strămoș al neamului Toader.

¹⁴ Mihai Piscanu, soțul Saftai Piscanca II, moșnean.

¹⁵ Moșnean din Piscani, asidot (= sudit, supus unei puteri străine), frecvent menționat printre moșnenii piscăneni în perioada 1800-1820.

74. **Ion sin Radu**, 21 ani, român, însurat, birnic, clăcaș, plugar; Vuța soție, 20 ani; Ion fiu, 1 an; pogoane: 2 arătură, 50 pruni.
75. **Maria lui Dumitru**, 38 ani, româncă, văduvă, clăcaș; Dina fiică, 10 ani, Mica, 8 ani; pogoane: 1 arătură.
76. **Stanciu Clipici**, 45 ani, țigani rudari ai statului, aurari, clăcaș; Oprea soția sa, 45 ani; Radu fiu, 15 ani, Nicolae, 12, Ilinca, 9, Zamfira, 7, Stana, 5 ani; pogoane: 3 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 50 pruni.
77. **Stan sin Ștefan**, 35 ani țigani ai statului, aurari, clăcaș; Dobra soție, 30 ani; Ion fiu, 9 ani, Stancu, 7, Rada, 5, Dumitra, 3 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 20 pruni.
78. **Ion Zuzulitu**, 25 ani, țigani ai statului, aurari, clăcaș; Tudora soție 25, ani; Ioana fiică, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 2 boi.
79. **Dobre sin Dinu Orbu**, vădan, țigani - ipac¹⁶ - aurari, clăcaș; Vasile fiu, 20 ani, Ion, 15, Crăciun, 8 ani; pogoane: 2 arătură, 2 boi.
80. **Iordache sin Stancu**, 28 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Ilinca soție, 25 ani; Nicolae fiu, 4 ani, Ilinca mama lui Iordache, 48 ani, Stana fata ei, 20 ani; pogoane: 1 arătură.
81. **Stan sin Stanca**, 35 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Tudora soție, 35 ani; Mihai fiu, 8 ani, Dumitra fiică, 12, Dobra, 5, Tincă, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 1 cal, 1 bou, 1 vacă, 100 pruni.
82. **Stan Brănică**, 45 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Sara soție, 40 ani; Gheorghe fiu, 15 ani, Dumitru, 10, Ioana, 8, Olga, 6, Maria, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă.
83. **Ion sin Dumitru**, 50 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Dobra soție, 50 ani; Radu fiu, 12 ani, Stan, 12, Stancu, 5 ani, Stanca fiică, 9, Ilinca, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi.
84. **Stancu sin Stefa**, 40 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Vlada soție, 40 ani; Stancu fiu, 10 ani, Radu, 6, Nicolae, 1, Ilinca, 3 ani; pogoane: 1 arătură, 2 boi, 1 vacă, 20 pruni.
85. **Radu sin Stanciu**, 30 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Ioana soție, 30 ani; Dinu fiu, 6 ani, Stancu, 4 ani, Cristina, 8, Ioana, 2 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă 1 porc.
86. **Dumitru sin Oprea**, 40 ani, țigani rudari ai satului, aurari; Sandală soție, 40 ani; Ion fiu, 10 ani, Stan, 7, Dobra, 6, Cristina, 3 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 20 pruni.
87. **Oprea sin Iorga**, 25 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Zamfira soție, 25 ani; Rada fiică, 4 ani, Cristina, 2, Ioana, 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 boi, 1 vacă, 20 pruni.
88. **Vasile sin Șerban**, 50 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Păuna soție, 40 ani; Stancu fiu, 20 ani, Dinu, 15, Nicolae, 8 ani, Dobre, 2 ani, Rada fiică, 10, Maria, 7 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 1 vacă.
89. **Stan sin Lisandru**, 80 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Stana soție, 70 ani; Stancu fiu, 10, Ion, 8 ani, Maria fiică, 15, Stanca, 12 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 2 vaci.

¹⁶ Ipac = asemenea, idem. Țigani ai satului, aurari, clăcași.

90. **Crăciun sin Geamănu**, 30 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Dobra soție, 25 ani; Oana fiică, 3 ani; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 30 pruni.
 91. **Dobre sin Dan**, 70 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Tudora soție, 65 ani; Oprea fiu, 12 ani, Vasile, 8 ani, Stan, 6, Joița, 4 ani; pogoane: 2 arătură.
 92. **Din sin Dobre**, 20 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Vasălca soție, 20 ani, Șerban fiu 1 an; pogoane: 1 arătură.
 93. **Ion sin Din**, 20 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Ilinca soție, 20 ani.
 94. **Tudora lui Din**, 50 ani, văduvă, - ipac - clăcaș; Păuna fiică, 12 ani; pogoane: 1 arătură.
 95. **Cârstea sin Tudor**, 40 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Stanca soție, 40 ani; Nicolae fiu, 7 ani, Ion, 3 ani, Stana, 15, Ioana, 6, Ilinca, 4 ani; pogoane: 1 arătură, 2 vaci.
 96. **Din sin Stanca**, 60 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Stanca soție, 60 ani; Stana fiică, 10 ani; pogoane: 2 arătură, 1 fânețe, 1 bou.
 97. **Stan sin Din**, 20 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Tudora soție, 20 ani.
 98. **Radu sin Ion Țuțulan**, 20 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Nedelea soție, 20 ani; Nicolae fiu, 4 ani, Stancu, 3, Ion, 1 an; pogoane: 1 arătură, 1 fânețe, 1 cal, 2 boi.
 99. **Ilinca vădăna**, 70 ani, țigani - ipac -; Călin fiu, 20 ani, Maria, 14 ani.
 100. **Barbu Lunescu**, 50 ani, țigani rudari ai statului, aurari, clăcaș; Rada soție, 45 ani; Stancu fiu, 20 ani, Stan, 10 ani, Ilinca fiică, 6, Ioana, 2 ani; pogoane: 2 arătură, 2 boi, 50 pruni.
 101. **Dumitru sin Oprea**, 30 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Anca soție, 30 ani; pogoane: 1 arătură, 2 boi.
 102. **Crăciun sin Din**, 45 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Anca soție, 40 ani; pogoane: 1 arătură, 2 boi.
 103. **Radu Turbatu**, 30 ani, țigani - ipac - aurari, clăcaș; Ilinca soție, 29 ani; Nicolae fiu, 3 ani, Ilinca fiică, 1 an.
 104. **Vasile sin Ion**, 30 ani, orb de un ochi, țigani, ipac, clăcaș; Stanca soție, 25 ani; Ilinca, 3 ani, Nicolae, 1 an; 3 boi.
 105. **Stan Lunescu**, 85 ani țigan, ipac, trecut cu vârsta, bolnav; Rada soție, 80 ani; Stan fiu, 15 ani.
 106. **Mița lui Stan**, 30 ani, văduvă, țigani - ipac -; Rada fiică, 6 ani, Dobra, 4 ani.
 107. **Stanciu Bătrânul**, 80 ani (vătaful n. n.) țigani - ipac - clăcaș; Ilinca soție, 40 ani; Nicolae fiu, 20 ani, Costache, 8, Stan, 2, Dinu, 3, Stana, 20 ani.
- Peste tot 107 familii, pogoane lucrate 269, cai 19, boi 117, vaci, 71, oi 100, capre 59, rămători 96, stupi 3, pruni 6627, duzi 2, pomi 75¹⁷.

Suborcâmuitor, Mihai Micescu¹⁷.

¹⁷ A. N. C., Catagrafii, Muscel nr. 55, fila 123.